

„VEÐRURIN“

HITT NÝGGJA VERJUSKIPID
HVAT VERÐUR AV LANDSSTYRISINS VAKTARSKIPI?

Eftir uppskoti frá javnaðarmann-um varð samtykt at fara undir at byggja eitt vaktar- og bjargingarskip. Og eisini eftir uppskoti frá javnaðarmannum — varð sam- fundis samtykt at royna at mæ politikmyndugleika til hetta feroyska vaktarskipið.

Javnaðarmann-landsstýrið fekk til vega tekningar til skipið og lat byggingina av tí útbjóða. Avgjort varð eisini, at Skála Skipasmíðja skuldi byggja skipið — sáttmálin var klárur at undirskriva. Málið biðaði bara eftir tankroyndum, sum fóru fram, og sum skuldi geva upplýsingar um, hvussu stór maskinmenning skuldi vera, og hvat ið annars var neyðugt at gera, fyrri at skipið skuldi sigla í minsta lagi 16 mil.

Men so kom hitt nýggja stýrið og steðgaði øllum við at rúka í reðuligasta klandrið sína millum.

Og hvat ið nú verður av feroyska vaktarskipinum skulu gudarnir vita.

Men javnaðarmenn vóru heilt gneidur yvir, at vit sjálvir í fyrstu syftu orkaðu ikki meiri enn hetta nevnda vaktar- og bjargingarskip. Og tað var ov lítið, nógv ov lítið til at kunna røkja innspjótunaruppgávuna við Føroyar. Samráðst varð tí við ríkisstýrið um eisini at allari meg at taka sær av sjóverj- un, við Føroyar.

Órslitið av hesum samráðingum varð, at vit skuldu fáa altíð eitt av 4 skipum státsins at vera í Føroy- um.

Nú er eitt av hesum 4 skipunum komið, og landsstýrið og hópin av ymsum frammalaga standandi monnum hava verið boðin um borð at siggja tað.

Navnið er »Vædderen«.

Við borðhaldið umborð talaði lögmaður. Og nú ljóðaði ódrvisi í barni. Burturi vóru øll tey hørðu skeldsorð fólkalokksins. Lögmaður hevði einans lovorð til skipið, so væl tað var útgeið við øllum nú tímans greiðum at taka trolarar við. Sjáldt flúgvimaskina umborð treyt ikki, og tað var ikki eitt á flúgvimaskinu, ein av dýrastu og besta slagi við jettmotori. Tað kundi flúgva 175 km í tíman, 500 km uttan at lenda ímillum. Jú, her hevði maður frá danskari síðu gjørt tað, ið gerast kundi fyrri at fáa hitt allrabesta skipið til sjó- verju í Føroyum, helt lögmaður og takkaði so hjartaliga við øllum góðum ynskium um, at manningin mátti koma at kenna seg væl ler í Føroyum so longuð ikki kom at draga ov nógv heim aftur.

Menn, ið mittust hvussu ræðu- luga fólkalokkurin og landstýrisfl, hovuð farið og í løtuni við fara við donum, serliga sjóverjun, við- vikjandi sogdu, at nú ljóðaði ódr- visi í horni, og spurdu sína mill- um, um siglt var eftir nýggjum bringupynti, t, d, elefantordanum?

Varaadmiralurin Pontoppidan svaraði og takkaði lögmanni fyrst hansara hjartaliga taðu og segði, at feroingar kundu lita á, at »Veðurine« vildi ikki fara fram við línun, men strangliga ansa eftir, at veiðitjóvar ikki máttu koma inn um 12 milna fiskimarkið í Føroy- um. Hann helt, at tað var uttan

minsta samband við sannleikan tá ið eitt blað — 14. Sept. — skre- aði, at »Veðurine« hevði fingið boð um ikki at skjóta og ikki at taka veiðitjóvarnar. Eingi tilik boð vóru á nokrum sinni givin inspek- tionini í Føroyum. »Veðurine« var uppá ein máta »civil« við tað, at hann hevði eingi militæramboð uttan eina kanón umborð. Men tað vildi verða skotið, tá ið veið- itjóvarnir ikki lýstraðu og tað ann- ars var neyðugt at skjóta fyrri at taka tjóvin. Hann vónaði, at eitt gott samarbeiði við fólkið á landi á feroyskum bátum og skipum og við flúgvimaskinuna, teir hovdu og »Veðrine« vildi bera tað glæðiliga úrslit við sær, at eingir trolarar og aðrir veiðitjóvar hætta sær inn um fiskimarkið.

Men eingin tjóðveldis umboðs- maður fyrst blað, flokk og tjóð- veldispartin í landsstýrinum virði sjóverjuuppgávuna so frægt, sum at koma umborð fyrst at meta um gagnið, hetta skipið kundi gera.

Og so tala teir um fiskimark og fiskirættindi hjá feroingum.

Teir hørða heldur ikki at vera við, tá ið samráðast skuldi um fiskirættindini, samanber Erlends Paturssonar atburð í Íslandi, han- ara burturveran undir samráðingun- um í Bretlandi o, s, fr.

Har fólk eru trek at eta fisk

»KETTUFISKUR« OG »HUNDAFISKUR« — FISKASLOG, IÐ BYÐUR IMÓTI

Eingin leggur í at eta kettufisk og hundafisk — men um hosi væl- smakkandi og góðu fiskaslog verða skind »skotelettiskure« og »Fiskur 45«, tá bilar ikki!

Hetta dómi er givið av dansk- ananum John Fríðthjof, sum í meira enn 10 ár hevur virkað sum serfrøðingur hjá FAO-matvør- stovninum í Latinamerika og Afri- ka, og sum í hesum døgum hevur skrivað bók um royndir sínar.

Kettufisk-dómið er tikið úr Dan- mark aftaná seinasta heimsbar- dag. Kettufiskur var sera matligur

fiskur, men fyrst tá ið hann varð seldur í fløkum og nevndur »skote- lettiskure«, bar til at fáa fólk at keypa hann.

Hundafiskin hava teir í Vestur- Afrika, og hetta fiskaslagið eigur víðisríklig fœðevni. — »Navnið spíllir ongan,« siga tey — men ikki er so í hesum føri. Hvor skoyt ir um at eta »hundafiske«? Nei, neyðugt gjørdist at fáa fiskinum annað navn, og Fríðthjof skírdi síð an hetta fiskaslag »Fiskur 45«. Tá bar til. Nú leika tev 60 í Vestur- afrika eftir hundafiski.

Keypa feskan fisk sild, upsa og stórseið

Saltfiskur verður keyptur ella arbeiddur fyrri eigarans rokning til lægstu dagsprisir.

Pf. BACALAO

NORÐOYA SPARIKASSI

tlf. 5043

stovnaður 1919

tlf. 5043

Sparikassin er opin kl. 10—12 og 14—16, leygardag 10—12½.

Lán verða givin móti veð í jørð og bygningum.

Renta av innskoti er 3½ % p. a. og av innskoti uppá uppsøgn 4 % p. a.

Há kun lesur upp

Tað mátti verið hugstoytt hjá lögmanni at nýðast í síni trón- talu et viðganga tað, sum blað hansara ferð eftir ferð hevur roynt at gera til lygn.

Fals slær egnan mann á háls.

Fyri tað fyrsta, tá tað undan seinasta lótingsvali av sjálvum statsministeranum varð sagt, at uppskot vildi verða sett fram fólkinginum um ein 60 miljóna íleggingargrunn til Føroyar (hetta eftir samráðing millum fyrr, lög- mann P. M. Dam og statsminist- arin), varð av Dagblaðnum, 14. September gjørt nógv burturúr vfr fyrri lesarum, — denski statsmi- nistarin dreiv valpropaganda fyrri javnaðarflokkin í Føroyum. Og er hetta eisini aftaná valið gjørt til lygn í Dagblaðnum stutt undan lögmannsrøðuni. Men tá hava teir ikki trúð hesum minni enn so, at teir fingi blóð uppá tenninar og hava døgliga frengast hjá ríkis- umboðnum eftir 60 miljóna grunn- inum, sum fyrr, lögmaður Dam fekk í lag til uppbyggjan av Føroy- um.

Aftaná alla trætan kemur sjálv- ur lögmaður Há kun Djurhuus og ber fram í síni ólavsøkurøðu, at landsstýrið frá danska ríkisstýr- num hevur tilsoðn um at tað vil leggja fyrri fólkingið uppskot um ein 60 miljóna íleggingargrunn.

Var nakar grunnur tókur aftaná tað landsstýrið, sum Há kun Djur- huus sat í frammanundan. Kanska Portugalsgrunnurin, sum tórvæði 21 milj.

Eisini hevur av Sosialinum verið sagt frá, at avlopið á fjggjarløg- tingslógini fyrri 1962/63 var 5 milj. Eisini hetta hevur í Dagblaðnum verið avsaðað sum tvætl.

Fyri at halda seg til sannleikan noyðdist lögmaður Há kun Djur-

huus eisini her, at sláa seg og stn ar frammaná við at vátta í síni røðu, at hóast roknskapurin fyrri fjggjarárið 1962/63 ikki er liougur vissir seg at bliva eitt avlop uppá 5 milj. kr.

Hevur nakar avdúkað sín poli- tikk eigiligarí enn júst Há kun tog maður í síni ólavsøkurøðu.

Harafurat kemur, at meginpart- urin av lögmannsrøðuni ikki er sprott úr hansara egnu hugsan — ið hvussu er ikki við vilja, tí tað mesta av røðuni eru mál, sum fólkalokkspolitikkur alla sína tíð hevur bært hart imóti. Men tað er onkar annar, sum hevur dikterað; og sum lögmanni fall tá Há kun í lut at lesa hana upp frá tingsins talarastóli. Røðdin er Jakups, hond in Esavs.

Fyrirspurningur

TIL FØROYA LANDSTYRI

Tá mað í bygd okkara, eru nógvir spurningar frammi, um hvat ið er rætt og hvat er skeivt, fari eg at seta hendan spurning fram til landsstýrið.

Hevur ein byggingevnd og sóknar stýrið, lovt at ganga imóti einum góðkendum býarplani.

Seinast sitandi sóknarstýrið fekk í lag, at taka ta stóra og góða stíg, at fáa ein býarplan fyrri bygd okk- ara.

Hetta sum so mangt annað, ið gjørt verður, vóru og eru ójavnar meiningar um, tað vóru nógvir turpulleikar, ið komu at standast av hesum, av teirri orsök, at tað vóru fleiri byggingssóknir, ið ikki kundu fáa byggiloyvi, av teirri or- sök, at tær komu at standa í báða fyrri tí býarplani ið var í umbona.

Einstakir tóku hetta væl upp, meðan aðrir tóku hetta illa upp og vundu sær til Yvirbyggingevndina ið er Føroya Landsstýri, og fingi sama svar, at teir ikki kundu byggja.

Hesum lurtadu einstakir heldur ikki eftir, men bygd kortini. Málið kom longur, tað endaði við, at lögreglan tók formarnar í uppstillaðir vóru niður aftur.

Meðan bygningur, ið varð bygd- ur móti landsstýrisins notkan, eink: er gjørt við. Tað er kanska nakað í tí, sum tann maðurin sigir, at onkur av landsstýrisins fulltrúum, hevði givið honum munnligt loyvi at byggja.

Býarplanurin hevur ligið frammi á kommunuskrivstovuni, tað fyrri settu tíðina, bæði planur og reglu- gerd planinum viðvíkjandi. Og all- ar kærur, ið eru innkomnar eru regluglaga viðgjørðar.

Planurin er góðkendur av lands- stýrinum og afturkomin til sóknar- stýrið.

Nú er eitt nýtt sóknarstýrið valt, ið ikki er heilt fyrri býarplaninum. Og nýggi byggingevnd vald.

Byggingevndin hevur givið nýtt byggiloyvi til áðurnevnda bygning og til aðrar bygningar, ið ikki eru eftir býarplaninum.

Sóknarstýrið ger, ella ætlar at gera nýggjan hovuðsveg, ið ikki er eftir býarplaninum.

Er hetta rætt?

Hesin vegur er ikki sum tað stendur í býarplanviðtøkuni »Med mindre lempelser efter terengets om stændighedere«.

Hevur sóknarstýrið søkt um loyvið, at broyta býarplanin og hevur landsstýrið givið loyvi?

Hvat er rætt, tað ið fráfarra byggingevnd og sóknarstýrið gjørdi hesum málið viðvíkjandi, ella teir ið nú sita í byggingevnd og sóknar- stýrið?

Svar ynskt.

Forvkin fuglfrøingur.

OKKARA VANLUKKA FISKA- SOLA!

Síti á ferð við farmi. Hava havt langan tór. Skulu selja í Esbjerg, Hugi um viðurskiðini hjá okkum fiskimonnum.

Hvi sigla vit henda langa teinín at selja veiðina? Hetta stjelur tíð. Og »time is money« hovra vit í Bretlandi. Ja, tíð er peningur! Hvat kundu skip okkara ikki fiskað teir dagarnar, ið tað brúkar meiri til at sigla aftur og fram Føroyar og Esbjergar ímillum. Eg spyrji hvi, hóast og sjálvur hava verið við til at sýta fyrri at avreiða í Føroyum, tí eg kundi rokna út, at sum pris- urin er í Føroyum og í Esbjerg í dag, vildi tað tapt miklan pening, um eg lat fiskin í Føroyum til land- ingapris heldur enn at siglt við honum til Esbjergar og latið hann fyrri prisin, teir geva har.

Men tað mátti borið til at givið lika góðan pris í Føroyum. t. v. s., ein pris sum liggur upp imóti Es- bjergarprisinum. Hann kundi sjálv- andi verið farnagjaldið til Es- bjergar frá Føroyum biligari. Hetta vildi ein vunnid aftur við at fingi- ði eina fiskatið, sum er ta longri sum tað tekur at sigla aftur og fram Esbjergar og Føroyar millum.

Fingu vit ein so góðan pris heima, at tað ikki loysti seg hjá okkum at sigla niður, hvat vildi landið so ikki vunnid meiri av ar- beidslønnum uppá viðgerð av fiski- num her til marknaðin: Pakking, upp- og innskipan í Føroyum, um fiskurin verður útfuttur til Italia ella onnur lond sum salfiskur. Upp- og innskipan, vasking, turk- ing og pakking, um fiskurin verður útfuttur sum klippfiskur. Ja, hvat missir land okkara ikki við, at fiskurin fer beinleiðis frá veiði- feltinum til útlenska marknaðin!

Her eigur fiskimannafelagið at leggja uppi og royna at hjálpa okkum fiskimonnum og landnum.

Tað er harmiligt at vita sær, at okkara felagsformaður ikki hevur nortid ein finger fyrri ígjøg- num sitt felag at hjálpa okkum fiskimonnum at fáa ein soluhátt, sum gevur okkum fullan rætt til at vera við í avgerðini og tilrætta- leggingini av fiskasolunum. Tað ein- asta, ið gjørt er, er at teir hava fingið skipað eitt nýtt reiðarafelag at selja uttanum fiskimannin fyrri ein lagan landingapris, sum ikki loysir seg at taka við, og sum so- leiðis noyðir okkum at fama út av landinum við fiskinum, so fólkið heima missir arbeidið og vit missa tíð at fiska.

Her má ein broyting henda.

Einasta leiðin er at geva javn- aðarflokkinum reinan meirluta at fona ígjøgnum sína stevnu viðvík- jandi solu og viðgerð av okkara fiski, so vit vinna meiri, og land- ið vinnur arbeidið.

Havfiskimaður.

Besta gávan til
FØROYINGIN
Curturi og heima
er ein
FØROYSK BÓK